

ساقاۋتۇ - تىزگىندەۋ شارالارېن اناعورلىم قاتاڭ، اناعورلىم ەگجەي ـ نەگجەيلى، اناعورلىم ناڭى تىپاناقاندىرىپ، ارۇلت خالىق بۇقاراسنىڭ ۇمىرىنىڭ خاۋپسىزىدىگىن، دەنساۋلىغىن باتلى قورعاۋ كەرەك

(ياسى 1 ـ بەتتە)

ارۇلت خالىق بۇقاراسنىڭ تالاپ ـ تىلەڭگى مەن قىيىنشىلىغىن دەر كەزىندە يگەرېپ، شەشىپ، بۇقارالىق قىزمەتنى زەيىن قويا، سۇيىسپەنشىلىكپەن كۇش سالا جاقسى سىستەپ، ئتۇرلى ساقاۋتۇ ـ تىزگىندەۋ جانە قىزمەت وتەۋ شارالا-رىن وتېياسىلارنىا، ادامدارعا دەيىن باتلى تىپاناقاندىرۇ كەرەك.

چىن چۇانگو، شوكرات زاكسر تەكسەرۇ ـ زەرتتەۋ بارىسنىدا بىلاي دەپ ياسا دارىپىتەدى: خالىق بۇقاراس-نىڭ ۇمىرىنىڭ خاۋپسىزىدىڭى مەن دەنساۋلىغىن باتلى تۇردە ۇيرىنىشى ورنىغا قويىپ، سەنپەدى بەكەمدەپ، قىيىندىقتى بىلىك بىرىكتىرە جەڭىپ، ەمال شارا قولدانىپ ـ ئتۇرلى ساقاۋتۇ ـ تىزگىندەۋ شارالارېن اناعۇرلىم قاتاڭ، اناعورلىم ەگجەي ـ نەگجەيلى، اناعۇر-لىم ناڭى تىپاناقاندىرىپ، نىندەتتەن ساقاۋتۇ ـ تىزگىندەۋدىڭ خالىقتق شايد-قاسنىڭ، جالىي تۇلعالىق شايقاسنىڭ، توسقاۋىل شايقاسنىڭ جەڭسىنە باتلى قول چەتكىزۇ كەرەك. سارالاپ تەك-سەرۇدى كۇشەيتىپ، اناعۇرلىم ىلمىي ەدىس ارقىلى ادامداردى ۇيرىر ـ بىرلەپ تەكسەرۇ جانە دەنساۋلىغىن باقلاۋ سىرىپىن كۇشەيتۇ، ۇنىيىندى وڭىرلەرگە، ۇنىيىندى ادامدار شوغىرنا جاپپاي نۇلكەين قىشقلى تەكسەرۇين

مەملەكەتنىڭ دەنساۋلىق ساقاۋ، سالاماتىق كومىتەتى نۇكلەين قىشقىلىن تەكسەرەتن 10 ەمدەۋ اترەتن ۇيىمداستىرىپ، ۇرىمچىگە جىبەردى

كازەتمىزدىڭ جاپلىلق اڭپارات قۇرلدارى تىلىشلىرى لي چۇنشيا، يۇان لەي 7 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنى ۇرىم-جىدەن جاپارلايدى. مەملەكەتنىڭ دەن-ساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق كومىتەتى جۇقتا 10 ولكە، قالانىڭ نۇكلەين قىش-قىلىن تەكسەرەتن 10 ەمدەۋ اترەتنىڭ 200دەن استام ادامىن ۇيىمداستىرىپ، ۇرمىچىنىڭ نۇكلەيىن قىشقىلىن تەكسەرۇ قىزمەتىن ورسىتەتۇىنە كو-مەكتەسۇگە جىبەردى. 7 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنى تۇستە خۇبەي ولكەسىنىڭ نۇكلەين قىشقىلىن تەكسەرۇ ەمدەۋ ات-رەتىندەگى 21 ادام ەڭ الدىمەن ۇرىم-جىگە جەتتى.

ۇخان قالالىق دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق كومىتەتى ۇيىمداستىرۇ، كادىرلار باسقارماسىنىڭ باستىى سۇن فىڭخۇا

(ياسى 1 ـ بەتتە)

ھىيدەمولوگىيالىق تەكسەرۇ جانە تا-جىرىبەحانادا ولشەۋ ـ تەكسەرۇ ناتىجە-سىن جىپناقاناندا، وسى رەتكى نىدەت، باستىسى، ۇير رەتكى شوغىرلى باس قوسۇ سىپاتتى قىمىلمەن قاتىستى بولغان، ناۋقاستاردىڭ بارلىعى ادەتتە-گى جانە جەڭىل ناۋقاستار.

رايونىمىز خالىقتى بارىنەن جو-عا رى قويۇعا، ۇمىردى بارىنەن جو-عا رى قويۇعا تاباندى بولپ، ناۋقاستار-دى بار كۇشپەن قۇقتارب ەمدەدى. كەمەلدى ەمدەۋ، قۇقتارۇ اينالم مە-حائىزىمىن ورنانىپ، “كۇشتى شوغىرلاذ-دىرۇ، مامانداردى شوغىرلاندىرۇ، باي-لىقتى شوغىرلاندىرۇ، قۇقتارۇ ـ ەمدەۋ-دى شوغىرلاندىرۇ” پرىنسىپى بويىنشا دىياگنوزى تۇراقاندىرىلغان ناۋقاستار-دى، ۇرۇ بەلگىسى جوق جۇعمىدالۇش-لاردى بەلگىلەنگەن شىپاخانالارعا شوغىر-لاندىرىپ، “ۇير ادامعا ۇير شارا” سىندى دىياگنوزداۋ ـ ەمدەۋ قولدانىپ، جۇڭگوشا ـ باتىسشا شىپاكەرلىك ۇشتاس-تىرىلغان ئناسلىدى قولدانىپ، زەر سالا قۇقتارۇ ـ ەمدەۋ جۇرگىزدى. قىازىر بارلىق ناۋقاستاردىڭ ۇرۇ جامعاىي ور-ىقتى، بىردە ـ ۇير ناۋقاس سالىماقتى

قۇقتارۇ ـ ەمدەۋدى بەلسەنە ورسىتە-تىپ، جۇڭگوشا شىپاكەرلىك پەن باتىس-شا شىپاكەرلىكتى ۇشتاستىرىپ، ەمدەپ ساۋقتىرۇ مولىشەرىن جوعارىلاتۇعا قۇلىشۇ كەرەك. زاتتىق ماتەريالدار-مەن قاماتاماسز مەۋدى كۇشەيتىپ، ئۇيىندى قورعانۇ زاتتىق ماتەريالدا-رىن ۇندىرۇ، ساتىپ الۇ، ۇلەستىرۇ قىزمەتىن كۇشەيتىپ، ساقاۋتۇ ـ تىزگىن-دەۋ قاچەتىن شىن مانىندە قامتاماسز ەتۇ كەرەك؛ كوكونسى، جەمىس ـ جىدەك، ەت، جۇمىرتقا، ۇسۇت، استىق سىياقتى تۇرعىندار تۇرمىسنا قا-جەتتى بۇيمىدار ۇندىرىسەن كۇشەيد-تىپ، قامداۋدى قامتاماسز ەتىپ، “استىق”، “كوجە ـ قاتىق” جاۋاپكەر-شىلىك ئتۇزىمىن قاتاڭ تىپاناقاندىرىپ، تاسىمال “جاسىل ارناسىن” اشىپ، بازار قامداۋىنىڭ جەتكىلىكتى، باعانىڭ ورنىقتى بولۇنما شىنايى كەپىلىدك ەتۇ كەرەك. ۇگىتتەۋدى، چەتەكتەۋدى كۇ-شەيتىپ، نىدەت بىفورماتىياسىن جانە ساقاۋتۇ ـ تىزگىندەۋ قىزمەتنىڭ ىلگە-رىلەتلۇىن دەر كەزىندە جارىيالاپ، ساقاۋتۇ ـ تىزگىندەۋ بىلمەدىن جالىپ-لاستىرىپ، ارۇلت خالىق بۇقاراسىن ىلمىي ساقتانۇعا، سەنپەدى ارتتىرۇعا بەلسەنە تارپىلەۋ، جەتەكتەۋ كەرەك. قىزمەتتى ۇير تۇتاس جوىسپارلاۋدى كۇشەيتىپ، ۇير جامعان، نىدەتتەن ساقاۋتۇ ـ تىزگىندەۋدى يگەرۇگە، ۇير

جامعان، ورنىقتىلىقتى، دامۇدى يگەرۇگە تاباندى بولپ، نىدەتتەن ساقتاۋ ـ تىزگىندەۋدىڭ ۇدايىلانۇىن ويداعىداي يگەرۇ العى شارتىندا، ەكو-نومىيالىق، قوعامدىق دامۇ قىزمەتتە-رىن ۇير تۇتاس جوىسپارلاپ ىلگەرد-لەتۇ كەرەك. جاۋاپكەرشىلىكتى تىپا-ناقاندىرۇدى كۇشەيتىپ، پارتىيا، ۇكىمەت، ارىمىا، ساقشى، بىڭتۇان، خالىق سايىكەسە بىرلەسىپ قىيمىلداۋ-عا تاباندى بولپ، جاۋاپكەرشىلىك-تەن مىزىمەۋ، جاۋاپكەرشىلىك ارقا-لاۋعا ات ۇستى قاراماۋ، جاۋاپكەر-شىلىك وتەۋدە بوپكۇيەزدىككە سا-لىنبۇ كەرەك؛ ار دارەجەلى باس-شىلىق القاسى مەن باشىى كادىرلار شەپ تانىمىن مىقتاپ ورنانىپ، تۇل-عالىق جاۋاپكەرشىلىكتى، ۇيرىنىشى جاۋاپكەرشىلىكتى باتلى ارقالاۋى كەرەك؛ نەگىزگى ساتى پارتىيا ۇيد-مىنىڭ جاۋىنگەر قورعاندىق رولىن جانە قالىڭ پارتىيالى كادىرلاردىڭ ۇاڭگارد ونەگەلىلىك رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، بۇقارانى جاپپاي اتتانىسقا كلىتىرىپ، ۇيىمداستىرىپ، كوپ بولپ اقىل قوسىپ، كوپ بولپ كۇش سالىپ، كوپ بولپ ساقتانىپ، كوپ بولپ تىزگىندەپ، نىدەتتەن ساقتاۋ، نىدەتكە قارسى اتتانۇدىڭ قۇرىشى قاماللىن مىقتاپ ورناتۇ كەرەك.

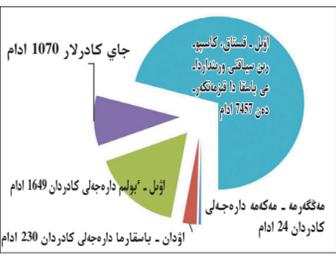
ۇرمىچىنىڭ نىدەتكە قارسى اتتانۇدىڭ ۇيرىنىشى شەيىندە شايقاس جاساعان، مول تا-جىرىبەسى بار، تەخىيكادا سىلغان كاسپ-تىك تەخنىكالىق قىزمەتكەرلەر”، ـ دەدى سۇن فىڭخۇا.

“خۇبەيدا نىدەتكە قارسى اتتانۇ كەزىندە، شىنجياڭ ىلگەرىندى ـ كەيىن-دى 3 توپتا ەمدەۋ اترەتىن خۇبەيىغا كۆمەككە جىبەردى، بۇل دوستىق سۇ-پىسپەنشىلىكتى خۇبەيى خالىق ەستەن شىعارغان جوق. وسى رەت ۇرمىچە-نىڭ نىدەتكە قارسى اتتانۇنما كۇش ش-ھارۇدى باس تارتۇعا كەلپەيتىن بور-دى شىمىز دەپ ساناپىمىز”، ـ دەدى خۇبەي نۇكلەين قىشقىلىن تەكسەرۇ ەمدەۋ ات-رەتىنىڭ جەتەكىشى، ۇخان قالالىق جىيىنىتان شىپاخاناسى سارپاتاۋ بولمە-نىڭ مەڭگەرۇشىسى شىياڭ جىيە-

مەتىن ۇرمىچى قالاسنا قاراستى جەر-لەردەگى (بىڭيۇاندى، ارىمىيانى قامتىمايدى) نۇكلەين قىشقىلىن تەكسەرۇ ـ ولشەۋ قابىلەتى بار 25 قۇرىلم ۇستىنە الادى. ۇرمىچى قالاسنىڭ نۇكلەين قىشقىلىن تەكسەرۇ ـ ولشەۋ قابىلەتىن جو-عارىلاتۇ ۇشىن، جۇردا مەملەكەتتىكى دەنساۋلىق ساقتاۋ، سالاماتتىق كومىتەتى 10 ولكەدەن، قالادان نۇكلەين قىشقىلىن تەكسەرەتن ـ ولشەيتىن 200دەن استام ادامدىق 10 ەمدەۋ اترەتىن ۇيىمداستە-رىپ، نۇكلەين قىشقىلىن تەكسەرۇ ـ ولشەۋ قىزمەتىن ورسىتەتۇگە ۇرمىچىگە جىبەردى.

نىدەت كەزىندە باعانى ورنىق-تىرۇ، قامداۋدى قامتاماسز ەتۇ قالىڭ قالا تۇرعىندارنىڭ “استىغنا”، “كوجە ـ قاتىغنا” سايدى. ۇرمىچى قالالىق ساۋدا مەكەمەسىنىڭ (استىق مەكەمەسى) باستىى يان جۇن بىلاي دەپ تانىستىر-دى: ۇرمىچى قالاسى تۇرمىستىق قاچەت-تى بۇيىمىدارمەن قامداۋدى قامتاماسز مەۋدى كۆتەرتىپ بەرۇ قىزمەتى مەحائىز-مىن دەر كەزىندە سىكە قوسىپ، الۇمەت-تىك ۇماقتاردىڭ رولىن ساۋلەلەندىرىپ، الۇمەتتىك ۇماقتاردىڭ كوكونىستەردى، قوسىمشا ازىق ـ نۇلكىتەردى تىكە ساتۇ

ۇز خابارىمىز. 2020 ـ جىلدىڭ الدىڭ-ھى جارتى جىلىندا بۇكىل رايونداى ىتارتىپ تەكسەرۇ، باقلاۋ ـ تەكسەرۇ ورگاندارى جالىي 18 مىڭ 931 ىمس (رەت) بويسىنا ارىز ـ ارمان، اشكەرلەۋ قابىلداپ، 32 مىڭ 585 ما-سەلە (رەت) دەرەگىن ۇير جاقتى ەتىپ، 10 مىڭ 220 رەت سويىلەسىپ، حات ارقىلى ۇسىسىپ، 13 مىڭ 566 دەلو تۇرغىزىپ، 10 مىڭ 430 ادامدى جازاعا تارتتى (مۇنىڭ شىشىندە 9269 ادام پارتىيا ئىترىپ جازاسىنا تارتىلدى). مەڭگەرمە ـ مەكەمە دارەجەلى كادىردان 24 ادامدى، ۇدان ـ بىسقارما دارەجەلى كادىردان 230 ادامدى، ۇىل ـ بولم دارەجەلى كادىردان 1649 ادامدى، كاسپورىن سىياقتى ورنىدارى باسقا دا قىستاق، كاسپورىن سىياقتى ورنىدارى باسقا دا قىزمەتكەردەن 7457 ادامدى جازاعا تارتتى.

سۇرە: 1، بۇكىل رايونداى تارتىپ تەكسەرۇ، باقلاۋ ـ تەكسەرۇ ورگاندارى جازا بەرگەن قىزمەتكەرلەردىڭ قىزەت دارەجىسى بويسىنا جىكەلگەن سۇرەتى

(ياسى 1 ـ بەتتە)

شىبىندۇڭ 53 ـ ىومىرلىنىڭ دىمقىل ۇن ۇل-پاسى مولشەرى جوعارى، قامىردىڭ تۇراقتىلىق ۇاقتى ۇزات بولپ، ۇن وڭدەۋ كاسپورىندا-رىنىڭ ساپالى ىبىدايدىڭ ساپا تالابىنا ۇيلە-سىپ، ۇن وڭدەۋ كاسپورىندارىنىڭ ساپالى، باعا قوسىپ ساتىپ الاتىن سورتىنا اينالىدى. 2019 ـ جىلى وسى سورتنىڭ ەگىلگەن جەر ۇ-دانى جىلدام كەڭەيىپ، سانجى، بۇراتالا، تارىبا-عاتاي سىياقتى جەرلەردە 60 مىڭ مۇدان استام جەرگە ەگىلدى. جىۋشىنخى D1508دىڭ اق توزاڭ دەرەتسە اسا ئوزىمەدى، كۇل دەرەتسە ئو-زىمەدى، جاپىرلۇعا ئوزىمەدى بولۇ ەرەكشەلىك-تەرى بار، ۇلكەن اتىزدا ەكىلسە جاپقالىپ وسە-دى، ئۇسىسى جوعارى، ورنىقتىلىقى جاقسى، ۇيلەسۇ ۇماقى كەك، 2019 ـ جىلى سولتىستك شىنجياڭدىمى دۇمبە ىبىداي وڭىرىندە ۇلگى كور-سەتىپ 2000 مۇدان استام جەرگە ەگىلدى.

شىبىندۇڭ 53 ـ ئومىرىى — شىنجياڭ

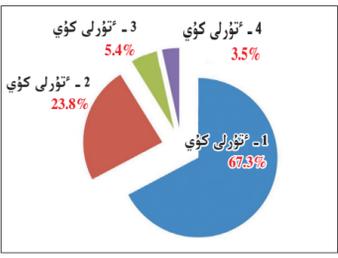
(ياسى 1 ـ بەتتە)

”مەن قۇلىشنا اقشا تاۋىپ، ەرتەرەك كەدەيلىك-تەن ارىلۇعا تالىپنامىن“، ـ دەدى قوناقتارىن كۇتىپ ۇجۇرىپ تىلىشەن شۇيرىكەلىسكەن ول. لوپ ۇداننى بۇيا ۇلىنىڭ ارىشى قىستاعە-نان كەلگەن ارچىۋ تۇرغىزىلىپ، كارتچىكالاندى-رىلغان كەدەي شارۇا ۱مىينا ۱سايت اشىم، 2019 ـ جىلى 3 ـ ايدا قارىبىز كاۋاپچاناسىندا جۇمىستان-دى. ”بىيىل مەن كەدەيلىكتەن ارلامىن“.

۱مىينا بىسلاي دەدى: كەشكى بازار ۇيىگە جاقىن، ار كۇنى ەلەكترىيىكپەن جارتى سا-عاتتا ـ اق چەتەمىن، ۇيدەگىلەرگە دە قارايلا-سا الامىن. ۇير جىلدان استام ۇاقت سىتەگەن ول تاى قارىبىز كاۋامىن جاساۋ ۱دىسىن ۇيرە-نىپ لىپتى. ”كەشكى بازار كەدەي وتباسىلار-دىڭ شارۇاشلىق قۇرۇنما كومەك بەرىپ وتىر، مەن ەندى ازىراق اقشا جىيناسام بولعا-نى، ۇوزىم دۇكەن اشامىن“، ـ دەدى ۱مىينا شارۇاشلىق قۇرۇ تىلەگىن اڭغارتىپ. بىلتىر جىل سوغىندا «اۋتونومىيالى رايون-نىڭ كەشكى ەكونومىكانى دامىتىپ، تۇنتۇدىڭ ارتتۇىن جەبەۋ جونىندەگى اتقارۇ بىكىرى» شىعارىلدى، ماركا تۇلعالاۋ قىزمەتىن كۇشەيتۇ-دە مىنالار ايقىن ورتاعا قويىلدى: ”شىنجياڭ خالىقارالىق ۇلكەن بازارى“، ”حوتان كەشكى بازارى“ سىياقتى ۇير تۇپ كەشكى ەكونومىكا دانەكەرلەرى سىرتقا ۇورسى كەڭەيتۇدى، تانە-مالدىغىن اسىرۇدى، باۋراۋ قۇانتىن ارتتىرۇدى زور كۇشپەن ۇگىتتەپ، ىلگەرلەتەپ، ەل ىشى ـ سىرتىنا تانىمالى كەشكى ەكونومىكا ماركالارېن تۇلعالاۋعا كۇش سالۇ كەرەك. جاقىندىما جاريالانغان تۇڭغىش توپىتاي اۋتونومىيالى رايون دارەجەلى كەشكى ەكونومىكادان ۇلگى كورسەتەتىن 16 كوشە، ۇماقتاردىڭ تىزىمىنەن سادى ەكەن. ”قازىر ۇرمىچى بازارلا-رىنداى تاۋار ئۇردى مول، باعا ورنىق-تى، شۇىل جامعاىدا توتەپ بەرۇ زاپاس قورى تولىق، بازارداى قامداۋدى قانا-عاتاندىرا الادى“، ـ دەدى يان جۇن.

اۋتونومىيالى رايوندىق ئارتىپ تەكسەرۇ كومىتەتى، باقلاۋ ـ تەكسەرۇ كومىتەتى 2020 ـ جىلدىڭ الدىڭى جارتى جىلىنداى بىكىل رايونداى ئارتىپ تەكسەرۇ، باقلاۋ ـ تەكسەرۇ ورگاندارى ئارتىپ تەكسەرۇ، باقلاۋ ـ تەكسەرۇ كومىتەتى 2020 ـ جىلدىڭ الدىڭى جارتى جىلىنداى بىكىل رايونداى ئارتىپ تەكسەرۇ، باقلاۋ ـ تەكسەرۇ ورگاندارىنىڭ باقلاۋ، تەكسەرۇ، نەكىتەۋ، ئىنقىاز جامعاىلىن جاپارلاندىرى

2020 ـ جىلدىڭ الدىڭى جارتى جىلىندا بۇكىل رايونداى ىتارتىپ تەكسەرۇ، باقلاۋ ـ تەكسەرۇ ورگاندارى ”تورت ئتۇرلى كۇيدى“ قولدانىپ، 32 مىڭ 406 ادامعا (رەت) سىن ايتتى، تارىبە بەردى، كومەكتەستى جانە ولاردى ۇير جاقتى ەتتى. مۇنىڭ شىشىندە 1 ـ ئتۇرلى كۇيدى قولدانىپ 21 مىڭ 783 ادامعا (رەت) سىن ايتىپ، تارىبە بەرىپ، كومەكتەسە-تى، بۇل جالىي ادام (رەت) سانىنىڭ %67.3ىن يەلەدى، 2 ـ ئتۇرلى كۇيدى قولدانىپ، 7717 ادامدى (رەت) ۇير جاقتى ەتتى، بۇل %23.8تى يەلەدى، 3 ـ ئتۇرلى كۇيدى قولدا-نىپ، 1758 ادامدى (رەت) ۇير جاقى ەتتى، بۇل %5.4تى يەلەدى، 4 ـ ئتۇرلى كۇيدى قولدانىپ، 1148 ادامدى (رەت) ۇير جاقى ەتتى، بۇل %3.5تى يەلەدى.

سۇرە: 2، بۇكىل رايونداى تارتىپ تەكسەرۇ، باقلاۋ ـ تەكسەرۇ ور-گاندارنىڭ ”تورت ئتۇرلى كۇيدى“ قولدانۇ سالىستىرامىسىڭ سۇرەتى

اۋىل شارۋاشلىعى علمىي اكادەمىيىسى مەن جىۋشىنخى تۇقىم شارۋاشلىغى جارىنا شەكىتى سەرەنكەستىڭى 10 جىلدان استام ۇاقت جۇمىساپ، بىرگە تاڭداپ جەتىلدىرگەن ساپا-لى، جوعارى ئۇسۇمىدى دۇمبەي ىبىداي سورتى، سونداي ـ اق اۋتونومىيالى رايوننىڭ كەلەلى، ارناۋلى نىسانى ”شىنجياڭنىڭ نەگىز-گى استىق داقىلدارىن ەڭۇ، جوعارىلاتۇ نىجە-نەرياسىنىڭ“ ئۇيىندى تۇردە جاپپىلاستىرىپ قولدانغان جاڭما سورتى، نەگىزىنەن ساپالى جانە ئۇسۇمىدى بولۇدىڭ ۇزارا قايشىلىعى ما-سەلىسەن شەشەدى، مولشەرمەن بىيىل كۇزدە ەگىلەتىن جەر ۇداننى 400 مىڭ مۇدان استامعا جەتەدى. جىۋشىنخى D1508 — جىۋشىنخى تۇقىم شارۋاشلىغى جارىنا شەكىتى سەرەنكەستە-گى دەرىسە تاڭداپ جەتىلدىرگەن دۇمبە ىبىداي سورتى، جاقىن ارادا اۋتونومىيالى را-يوننىڭ ىبىداي جاڭما سورتارىن تەكسەرىپ بە-كتۇنەن وتەدى.

ارقاۋ ەتىپ، حوتان كەشكى بازارىنىڭ جۇبە-لىلەنۇىن، ولشەمدەنۇىن، ماركالانۇىن كۇش سالا-ىلگەرلەتەپ، ”سىرتقا شىعارۇ“ قادامىن جەدە-لەتتى.

بۇل كۇندەرى حوتان كەشكى بازالارى حوتاننان شىعەپ، شىنجياڭنان شىعەپ، تىپانجىن قالاسى، ۇرمىچى قالاسى، سانجى قالاسى، التاي قالاسى سىياقتى جەرلەرگە برگە تەپتى، اناعۇرلىم كوپ ادامداردى شارۋاشلىق قۇرۇعا، جۇمىستانۇعا جەتەكتەپ قانا قالماسە-تان، جەرگىلىكتى بۇقارانىڭ ۇيىنىڭ ماڭىغان حوتاننىڭ ناعىز ەدامدى تاعامدارىنان ەدام تاتۇنما مۇمكىندىك جاسادى، سونداي ـ اق ”حوتان كەشكى بازارى“ سىندى تانىسنىڭ جەر ـ جەردىڭ، ۇلتىاردىڭ ارالاشۇ، نىشەسۇ، توغسۇ تۇغىرىنا اينالۇنما مۇمكىندىك جاسادى. بىيىل 4 ـ ايدا جۇڭگونىڭ قار قالاسى. حوتان كەشكى بازارى التاي قالاسىندا اشىل-دى، قاراقاش ۇدانى جاھانباق اۋىلى بۇلاق قىستاعىنداى ارچىۋ تۇرغىزىلىپ، كارتچىكالان-دىرىلغان كەدەي شارۇا المىجان بىلحام وسى اراداى كەشكى بازارعا كەلىپ جۇمىستاندى. كاۋاپچانادا جۇمىسقا تۇرغان ول ۇير ايدا 4000 يۇان اقشا تابادى. المىجان سىياقتى وسىن-دا كەلىپ جۇمىستانغان تاى 65 ادام بار، ۇما-رى قاراقاش ۇدانىنىڭ ۱ارقايسى اۋىل ـ قالا-شقتارىنان كەلگەن كەدەي بۇقارا.

بىلتىر 5 ـ ايدا تىپانجىن قالاسى نىچىخى رايونى يۇنخى ەدامدى تاعامدار كوشەسى ”حوتان كەشكى بازارىن“ ەنگىزدى، 12 تىجارات-شى كۇلۇن تاۋىنىڭ تەنگەنن حاجىي وزەنىنىڭ بوينا كەلدى، شىنجياڭنىڭ ەدامدى تاعامدارى، شىنجياڭنىڭ ۱ن ـ بىيلەرى ەدامدى تاعامدار كو-شەسىندەگى اسم كورنىسنىڭ اينلدى. ”نە يىحىشى، شىنجياڭ يىحىشى، حوتاننىڭ كەشكى بازارى يىحىشى ...“، ـ اسم ۇنەمەن بىرگە كەشكى بازارداى بۇداقتانم ئۇنتىن تۇر-مىستىڭ سانىنە، باقتىڭڭ دامىنە اينلدى.